

Subjekt a aktivita**Ladislav Hejdánek**

This is a part of the original document:

[2008](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2008](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 21. 10. 2008
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 21. 10. 2008

Subjekt a aktivita

Událost, která má vykonat nejen sama sebe (tj. své bytí), ale také něco navíc, musí ustavit svůj subjekt (resp. musí se sama ustavit jakožto subjekt, musí se stát subjektem), a to aktivně. To znamená ovšem, že musí v průběhu výkonu svého bytí ještě navíc vykonat něco, čím se sama změní v subjekt (resp. čím ustaví svůj subjekt). To není možné jinak, než že se jakýmsi zatím nám neznámým a neprozkoumaným způsobem vztáhne k sobě jako k celku, což zahrnuje vztaženost ke všem jejím fázím či momentům (nikoli „bodům“, i ten nejmenší „moment“ je stále ještě děním!). A právě tato specifická vztaženost k sobě jako celku (kterou je třeba odlišovat od té „fakticity“, již je celkovost události v každém případě, tedy bez ohledu na to, zda už došlo k ustavení (nebo aktuálního ustavování) jejího subjektu. Událost je celkem, pokud je událostí, událost se nestává událostí z neudálosti, tj. z nějakého neudálostného dění, nýbrž začíná už v okamžiku svého naprostého počátku jako celek (to se sice může zvrtnout, ten celek se může narušit, rozpadnout nebo prostě skončit dříve, že se jakožto celek celý odehraje, stane); a pouze událost, která tím celkem ergo jest, může (nebo nemusí) svůj subjekt ustavovat a udržovat. Celkovost události tedy předchází ustavení subjektu, a tím i každé zahájení nějaké akce; každá akce ovšem předpokládá, že subjekt už je ustavován a eventuálně (byl-li už ustaven) udržován. Právě z tohoto důvodu neplatí, že svět (třeba náš Vesmír) je založen a „stojí“ na událostech, protože je mnoho událostí, které vykonají své „bytí“ mimo tento svět (mimo náš Vesmír), a mnoho jiných, které se odehrají třeba v jeho rámci, ale neustavily svůj subjekt a na nic z toho „světa“ na zareagovaly (a nic nezareagovalo na ně). Svět (náš Vesmír) stojí (je založen) na aktivitách, přesně na uskutečněné (aplikované) reaktivitě událostí, které si svůj subjekt ustavily a nadále ve svém průběhu udržují a obnovují. V tom smyslu můžeme také říci, že je založen na komunikacích či interakcích nespočetných subjektů různých úrovní. Čím je úroveň nějaké události-subjektu vyšší, tím je vyšší a komplikovanější také úroveň jejich interakcí. Základním omylem zpředměťujícího přístupu, který převažuje zejména v přírodních vědách, ale odtud ovlivňuje i všechno další vědění a myšlení, je představa, že popisem a postižením toho nejjednoduššího dění a těch nejjednodušších událostí dokážeme postihnout „vše“, tj. že veškeré dění na vyšších úrovních lze na ty jednodušší až nejjednodušší události redukovat, aniž bychom přitom něco podstatného, důležitého ztratili.

(Písek, 081021-1.)